

Recollir signatures, per a què?

Quantes vegades heu signat o us han demanat la vostra signatura amb motiu de presentar una proposició de llei o de la reforma d'una llei ja existent? OTAN, llengua, espais naturals, *carrils-bici*... i un llarg etcètera de motius pels quals us han aturat alguna vegada pel carrer. Doncs bé, la gran majoria d'aquestes firmes han acabat en la paperera i, en el millor dels casos, en una planta de reciclatge de paper. Cap d'aquestes causes amb finalitat legislativa ha aconseguit el seu propòsit.

El proper 26 de març la Llei Orgànica 3/1984 farà deu anys. És la llei que regula les formes d'exercici i els requisits de la iniciativa popular per a la presentació de proposicions de llei. És a dir, la possibilitat que els ciutadans, per si mateixos i sense la mediació dels partits polítics o institucions semblants –les dipositàries de l'anomenada “representació popular”–, puguin formular i presentar propostes de llei. Per què, en deu anys, aquesta possibilitat no s'ha portat a terme? Aquesta falta de desenvolupament és deguda, només, a les limitacions imposades per l'article 87.3 de la Constitució Espanyola? Aquest article diu: “es requeriran no menys de 500.000 signatures acreditades i no procedirà en matèries pròpies de llei orgànica, tributàries o de caràcter internacional, ni en allò relatiu a la prerrogativa de gràcia”.

Una compensació. L'incompliment de la iniciativa legislativa popular, com una entitat de democràcia participativa, enceta un debat sobre la indissoluble unió que hauria d'existir entre un sistema democràtic –edificat sobre el dogma de la sobirania popular– i les distintes formes de participació, l'articulació de

La iniciativa legislativa popular és un símptoma de participació democràtica que xoca frontalment amb el sistema parlamentari.

les quals és el termòmetre que marca el grau d'efectivitat d'aquest mateix sistema.

Quan els grups parlamentaris del Congrés dels Diputats discutiren, el 13 de juliol de 1978, l'article –llavors era el 81.4– del text que havia de fonamentar la tot just estrenada democràcia, els portaveus dels dits grups manifestaren clarament la seua preferència per un model de democràcia representativa en què la canalització de la participació dels ciutadans estigués monopolitzada pels partits polítics.

Manuel Fraga Iribarne, aleshores representant del Grup Parlamentari d'Aliança Popular, va fer, però, un gest en pro de la democràcia directa. Segons Fraga el fet que “els actuals partits polítics tendeixin a monopolitzar el procés polític necessita una compensació: el desenvolupament d'institucions democràtiques semidirectes, entre les quals hi ha la iniciativa popular”. Óscar Alzaga Villamil, representant d'UCD, va afegir que s'havien d'evitar “els possibles abusos en la mobilització de les masses, que poden utilitzar l'excusa de la iniciativa legislativa per a fins polítics diferents”. Una concepció més oberta de la participació política, però entesa com un complement de la democràcia representativa per a intentar salvar l'excessiva distància que es puga produir entre representants i representats.

La Constitució preveu també la possibilitat, en l'article 87.2, de certa iniciativa legislativa en les “assemblees de les comunitats autònomes”. Així, i encara que amb diferent grau de desenvolupament, aquesta possibilitat també està continguda en els estatuts d'autonomia del País Valencià, les Illes Balears i el Principat. Els articles dels respectius estatuts són, però, una còpia del de la Constitució, com també les lleis aprovades

Parlament Balear. L'única iniciativa admesa a tràmit demana que la Llei del Parc Nacional de Cabrera sigui menys restrictiva.

La iniciativa legislativa popular

País Valencià

Requisits:

—50.000 firmes.

Matèries excloses:

- Títol I de l'Estatut d'Autonomia (nom, territori, símbols i llengua).
- Organització territorial.
- Títol II de l'Estatut (organització institucional).
- Les de naturalesa tributària i pressupostària.
- Les referides a la planificació econòmica.
- Totes aquelles la competència legislativa de les quals no correspongui a les Corts Valencianes, o signifiquin la reforma de l'Estatut.

Illes Balears

Requisits:

—10.000 firmes o el 30% dels electors d'una circumscripció electoral.

Matèries excloses:

- Institucions de la comunitat autònoma, els consells insulars i els municipis.
- Denominació, territori, idiomes i símbols.
- Organització territorial.
- Les relacionades en l'article 87.3 de la Constitució.
- Planificació econòmica.
- Les de naturalesa pressupostària i tributària.
- El règim electoral.

Catalunya

No hi ha llei. L'article 32.6 de l'Estatut diu: "La iniciativa popular per a la presentació de proposicions de llei que hagin d'ésser tramitades pel Parlament de Catalunya serà regulada per aquest mitjançant una llei, d'acord amb allò que estableix la llei orgànica prevista a l'article 87.3 de la Constitució."

a les Illes Balears i al País Valencià –Catalunya no en té– són també una còpia de la Llei Orgànica.

Lleis autonòmiques. La primera de les tres autonomies dels Països Catalans que va disposar d'una llei va ser les Illes Balears. Era el 13 de març de 1991 quan el Ple de la Cambra aprovava la dita norma. Segons el text, "representa una passa endavant en l'arrelament de l'autogovern a les Illes Balears". En aquests tres anys, s'han presentat quatre proposicions de llei. La primera d'elles, de juliol del 91, demana la modificació de la Llei 14/1991 de l'estat sobre la creació del Parc Nacional Marítim Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera. La comissió promotora, que vol una llei menys restrictiva, la forma una associació de clubs nàutics i actualment està pendent de tramitació al Congrés dels Diputats.

Cap de les tres iniciatives restants no ha prosperat. La proposició de modificació de la Llei 1/91 d'Espais Naturals i de Règim Urbanístic de les Àrees d'Especial Protecció de les Illes

Balears, presentada el mes de juny de 1991, caducava tres mesos després "per manca de signatures". Una proposició per al desenvolupament de la mateixa llei, presentada el setembre de 1992, no va ser admesa a tràmit, atès "que hi havia una altra iniciativa tramitant-se pel mateix motiu". Una de les causes d'invalidació de la iniciativa popular és, segons la llei, que en reproduïx una altra de contingut "substancialment idèntic presentada en el transcurs de la mateixa legislatura". Així mateix, tampoc serà admesa quan "hi hagi un Projecte o Proposició de Llei prèvia sobre la mateixa matèria que és objecte de la iniciativa popular".

Finalment, una iniciativa del novembre del 92, per a l'ampliació de la dita Llei 14/91, tampoc no va ser admesa a tràmit. Tant aquesta iniciativa com l'anterior van ser presentades per un col·lectiu format pel GOB, Greenpeace, l'Obra Cultural Balear, la Federació d'Associacions de Veïns i Arca, les cinc organitzacions més nombroses de les Illes Balears. Curiosament, les tres iniciatives refusades reclamaven un augment de les mesures proteccionistes.

Al País Valencià no hi ha cap iniciativa legislativa popular perquè la llei de la Comunitat Valenciana 5/1993 data del passat 27 de desembre. I pel què fa al Principat, el Parlament encara no ha elaborat cap llei reguladora de la iniciativa popular, tot i que la primera proposició va ser presentada pel grup parlamentari del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) el 24 de gener de 1985, quan transcorria la segona legislatura autonòmica. Aquesta iniciativa va ser secundada un mes després pels grups de Convergència i Unió i Esquerra Republicana de Catalunya, però el text va decaure l'abril del 88 "per finiment de la legislatura". Al llarg de la segona i tercera legislatures s'han presentat vuit proposicions –algunes no preses en consideració pel Ple ni pel Consell Executiu–, de les quals en aquest moment n'hi ha dues –de l'abril del 92– admeses a tràmit, una d'elles d'Iniciativa per Catalunya (IC) i l'altra d'ERC.

Roc Fuentes, portaveu del Grup Parlamentari d'IC, afirma que s'ha demorat dos anys perquè volen comptar amb el màxim consens possible. Encara que no hi hagi una oposició frontal per part del grup de CiU, Fuentes creu que usen la tàctica parlamentària de tirar pilotes fora: "per això, en pensem accelerar els tràmits i pretenem que entri dins del nou període de sessions". Josep Lluís Carod-Rovira, portaveu del Grup Parlamentari d'ERC, també aposta per un ampli consens "per portar aquesta iniciativa al ple amb unes condicions dignes del seu noble esperit". El portaveu republicà lamenta que el Parlament de Catalunya "es trobi a la cua en l'aprovació d'una llei bàsica per a l'enfortiment del valor democràtic de la participació".

RAFA GIL

Una de les associacions cíviques catalanes que més va patir aquesta mancança, atès el poder de convocatòria de què gaudia, va ser la Crida a la Solidaritat.

La dificultat de portar a terme les iniciatives

Corts Valencianes. La Llei d'Iniciativa Popular va ser aprovada el passat 27 de desembre.

legislatives populars no resideix només en els requisits per a ser admeses a tràmit (vegeu quadre a la pàgina 36), sinó també en la contradicció en què es basa la voluntat de fer compatibles els principis de la democràcia directa amb la democràcia representativa. És a dir, la llei obstaculitza amb uns requisits força estrictes la incorporació efectiva de les masses en la vida política, tenint en compte la inestabilitat que podia suposar per al sistema parlamentari europeu.

A hores d'ara, la iniciativa legislativa popular més important engegada a l'estat, l'encapçala Fernando García Mediano, pare de Míriam García, una de les tres "xiquetes d'Alcàsser". Pretén la modificació de la llei que penalitza els delictes de violació, agressions sexuals i/o mort per tal que els violadors compleixin la pena íntegra. Malgrat que es tracta d'una llei orgànica -inabastable a la iniciativa popular-, García ja té recollides 2.700.000 signatures dels deu milions que s'ha marcat com a meta. Compta, en la seua fita, amb el suport del president del Consell General de Poder Judicial, Pascual Sala. A més, té un precedent important en el marc europeu; el Parlament francès va modificar la mateixa llei per la via de la iniciativa legislativa popular.

Joan Marí

Fel desenvolupament de l'economia del Llenguadoc-Rosselló comença amb la seva obertura al món. És per això que en el cor de Barcelona, la regió disposa d'una veritable ambaixada, es tracta de la Maison du Languedoc-Roussillon que disposa d'un centre de turisme,

AQUÍ, LES RELACIONS INTERNACIONALS ESTAN A L'ORDRE DEL DIA

una botiga de venda de productes agrícoles i alimentaris procedents de la nostra regió, un restaurant gastronòmic, una sala d'exposició, una representació de les cambres de comerç i un servei permanent de Prodexport. La Maison du Languedoc-Roussillon a Barcelona també nostra el "savoir-faire" tecnològic, que vol contribuir a millorar la imatge i le notorietat de la regió, reforçant d'aquesta manera la presència de les empreses del Llenguadoc-Rosselló en el mercat català. **Maison du Languedoc-Roussillon**

Pau Claris, 77.08010 BARCELONA - ☎ 412 04 28

Fax : 301 05 65

REGION
Languedoc
Roussillon